

Nytt år - utan provisioner!

Med detta års ingång har den nya kommunindelningen trätt i kraft. I samband därmed har även brandförsvaret anpassat sig efter den nya organisationen, vilket bl. a. medfört, att antalet kommunala brandchefer väsentligt minskats. Arbetsuppgifterna för brandcheferna kommer givetvis att ökas, och befattningen som kommunal brandchef måste nu jämföras med andra kommunala tjänstbefattningar.

För brandbefälet — och inte minst brandcheferna — gäller det att ständigt vidga kunskaperna, så att de motsvara de berättigade krav, som ställas på dem. Det är också av största vikt, att befälet ständigt uppträder i alla avseenden korrekt i sin tjänstutövning.

I februari 1948 underströk vi här kraftigt angelägenheten av att personalen vid brandkårerna icke — vare sig öppet eller maskerat — tager befattning med försäljning av brandredskap och genom provisioner undergräver sin ställning. De därvid framförda synpunkterna äga alltfört berättigande i minst lika hög grad nu som då. Svenska Brandredskapsföreningen har här en stor uppgift att fylla.

Kungl. Maj:ts kungörelse om auktorisation av enskilda bevakningsföretag trädde i kraft för c:a 2 månader sedan. Det måste anses angeläget, att brandbefälet gentemot dessa bevakningsföretag intager en lika fri ställning som mot brandredskapsfirmorna. Och detta trots att lagen inte inrymmer några förbud i detta avseende. Men brandbefälet måste i sin tjänst stå fria från misstanken att egna ekonomiska förmåner inverka på ett opartiskt, sakligt bedömande i frågor rörande såväl anskaffning av brandmateriel som anordnande av bevakning.

Må det nya året alltså bli ett år utan provisioner!

ARNE HEGEN.

KP-gasexplosion med dödsoffer. — En tankeställare för brandsyneför rättaren

Av v. Brandchefen G. Wendel

"Det brinner på Apsäter. Sänd brandkår och ambulans!" Detta meddelande inkom till brandkåren i Karlstad den 7 augusti 1951 kl 0525. Olyckshändelsen, som förorsakat alarmet, skulle visa sig icke blott kräva ett människoliv och ödelägga ett hem utan även stämma dem, som utarbete författningar och bestämmelser samt av dem beroende befattningshavare — brandsyneför rättare — till eftertanke, evad det gäller det förebyggande brandförsvarets mångskiftande områden.

Eldsvådan.

Fastigheten där eldsvådan timat, bestod av en 1½-plansbyggnad. På första våningen bodde en familj, bestående av man, hustru och tre minderåriga barn. I köket var en gasolanläggning inmonterad. På morgonen hade frun vaknat av att hon känt lukt av gas (gasen är luktfri, men är försedd med ett ämne, som förorsakar kraftig lukt), hade gått ut i köket samt öppnat köksfönstren för utluftning. Därefter gick hon in till mannen och meddelade vad hon erfarit. Mannen, yrvaken som han var, hade icke fattat vad frun förmålt, utan fått den uppfattningen att han skulle koka kaffe. Han gick ut i köket — till gasspisen — tände en tändsticka, det smell, allt blev eld. Han kastade sig ut genom fönstret. Den enda del av hans hud, som icke blev brännskadad var hörselgången mellan ytter- och innerörat. Skadorna voro så svåra att mannen senare avled.

Enligt samstämmiga vittnen var den avlidne mannen en pedant till ytterlighet. Han hade varit mycket skeptisk till installationer av gasolgas, men genom att grannen, boende i våningen över, installerat en gasolanläggning, så småningom blivit övertygad om dylika anläggningars fördelar och anskaffat en anläggning. Båda i huset befintliga installationerna voro utförda enligt gällande bestämmelser. Den avlidne mannens gaskök hade emellertid visat sig vara behäftat med vissa fel, som förorsakat läckage,

varför familjen varje kväll alltid stängt huvudkranen. Kvällen före den ödesdigra morgonen hade emellertid grannen åkt på semester, varvid den av olyckan drabbade familjen hade lånat grannens gaskök. Eftersom detta icke tidigare hade visat sig behäftat med fel, hade den avlidne monterat grannens gaskök och funnit installationen utan felaktigheter. Det tidigare förnumna läckaget förekom ej längre, varför den annars dagligen förekommande stängningen av huvudkranen ansågs överflödigt, med för familjen så ödesdigra händelser till följd.

I denna artikel skall jag inte gå in på detaljer och ifrågasätta var och hur läckaget uppstått, utan skall jag söka nå de aspekter, som ge impulser åt brandsyneför rättare. I här berörda fall kan man, som förut nämnts, utgå ifrån att installationen har varit utförd enligt nu gällande bestämmelser och föreskrifter. Detta har även intygats av f. d. sprängämnesinspektören C. F. Westrell, som personligen undersökt anläggningen efter branden. Sprängämnesinspektionen var ej i tillfälle att sända representant för brandorsaksundersökning.

Synpunkter på några av gasens kemiska och fysikaliska egenheter.

Gasolgasens kemiska och fysikaliska egenheter har jag ej anledning att gå in på, då detta problem uttömmade har behandlats i denna tidskrift nr 1 och 10/1951, i Brandskydd nr 5/1949 samt i bilaga till Brandnytt nr 3/1951. Då här endast kommer att beröras installationer för hushåll och därmed sammanhängande problem för brandsyneför rättaren och eldsläckaren, vill jag dock i korthet framhålla några av gasens egenheter.

Gasolgasen består av butan eller propan eller en blandning av dessa. Gasol-butan har vid en temperatur av 50° C ett ångtryck av högst 6 kg/cm² under det att gasol-propans ångtryck vid samma temperatur är 15,6 kg/cm². En

blandning av 70 % butan och 30 % propan har vid 50° ett ångtryck av c:a 8 kg/cm².

Butan kokar vid 0° och propan vid -40°. Vid temperaturer under 0° kan därför icke gasol-butan lämna någon gas.

Av Kommerskollegii bestämmelser § 21 framgår att "I enskilt förråd i bostadslägenhet eller annan lokal, där människor vistas, må icke innehas gas med högre ångtryck vid 50° C än 6 kg/cm² och icke större myckenhet än sammanlagt 40 kg." Tillsvärdare må Sprängämnesinspektionen medgiva förvaring inomhus av enskilt förråd även om gasens ångtryck vid +50° C uppgår till högst 8 kg/cm². Detta medgivande för att blandningen av 70 % butan och 30 % propan samt s. k. Shellgas skall få installeras inomhus. Gasflaskan är tillverkad av

som användes till slangar och packningar samt att naturgummi tillhör denna materialgrupp. Till skillnad från lysgas är gasen tyngre än luft. Då gasen håller sig efter golvet diffunderar den långsamt, den kan "vandra" och efter lämplig uppblandning med luft förorsaka explosion vid kontakt med en tändande gnista. Vid den i början av denna artikel beskrivna explosionen hade frun vid sina försök att vädra ut gasen sannolikt bidragit till att explosiv gasblandning bildats.

Gasolgasens användningsområde är stort och mångskiftande, bl. a. användes den i båtar. Skulle läckage uppstå, kommer gasen genom sin tyngd att flyta ut i båten och så småningom täcka motorn, varvid lufttillförseln hindras och motorn stannar. Vid försök till start kan gasblandningens koncentration ligga inom gasens explosionsgränser och en explosion åstadkommas, med ty ätföljande skadegörelse på liv och materiel.

Eldsläckning.

Vad som bör iakttagas vid släckning av gasolbränder och vid bränder i fastigheter med gasolininstallationer framgår av f. d. sprängämnesinspektören C. F. Westrells artikel i denna tidskrift, nr 1/1951.

Bestämmelser.

För de kondenserade petroleumgaserna gäller förordningen av den 7 oktober 1921 (nr 876) angående eldfarliga oljor samt Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii kungörelse med tilläggsbestämmelser till förordningen den 7 oktober 1921 (nr 876) angående eldfarliga oljor, given i Stockholm den 30 maj 1949. Dessutom har Sprängämnesinspektionen utfärdat anvisningar samt meddelat leverantören föreskrifter. Då nämnda anvisning i viss mån är hållen i allmänna ordalag och då föreskrifterna ej äro utarbetade av någon myndighet, är det önskvärt att detaljerade bestämmelser utarbetas, förbrukaren till gagn och brandsynförrättaren till fromma. Användningen av KP-gas för hushållsbruk kan stödjas på förordningen angående eldfarliga oljor och Kommerskollegii tilläggsbestämmelser endast beträffande högttrycksystemet. Angående lågttrycksystemet, d. v. s. efter reduceringsventilen, måste brandsynförrättaren själv söka utfärda bestämmelser enligt brandlagens 11 §, vari stadgas att ägare av byggnad, upplag eller annan anlägg-

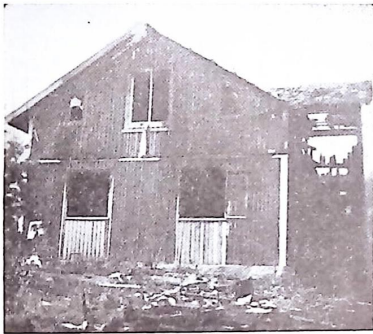

Bild 1. Explosionen skedde i 1. våningen. Våningen och trappuppgången antändes.

2,50—2,75 mm plåt och är försedd med en avstängningsventil, som i vissa fall är försedd med en säkerhetsventil, som öppnar vid c:a 20 kg/cm². Skulle flaskan förvaras liggande, eller skulle flaskan vid en brand omkullstjälpas, kan detta förorsaka att säkerhetsventilens funktion äventyras. Det har vid prov visat sig att flaskorna kunna explodera. Att risken för explosion är mindre för gasolgasbehållare än för komprimerade gaser som syrgas och acetylen i behållare är uppenbart, men brandmannen måste vid eldsvåda även räkna med explosionsrisk i fastigheter med installationer för kondenserade petroleumgaser.

Det kan anföras att gasen verkar lösande och har förstörande inverkan på viss materiel,

ning är skyldig att bl. a. vidtaga åtgärder till förebyggande och bekämpande av brand. Att skriva brandsyneprotokoll enligt denna paragraf har sina risker och det är önskvärt att för hushållsinstallationer detaljerade bestämmelser utarbetas. Samma lags 12 § "Ej må någon så handhava eld eller eldfarliga föremål att brand därav lätt kan uppstå" kan även tillämpas.

Synpunkter på detaljerade bestämmelser.

Gasolen är ett relativt nytt bränsle och man får anse att tiden förut ej varit mogen för detaljerade föreskrifter vid installationer, på grund av att vi här i landet ej haft tillräcklig erfarenhet på området. Olyckan i Karlstad, som krävde ett människoliv, aktualiserar i högsta grad utarbetande av dylika bestämmelser. Min avsikt är inte på något sätt att söka göra upp ett förslag till bestämmelser, men jag vill — med erfarenhet av eldsvådan på Aspsäter — framföra några synpunkter som böra beaktas, diskuteras och ställas under prövning vid utfärdande av *anvisningar vid KP-gasinstallationer för hushållsändamål*.

Vid hushållsinstallationer skiljer man mellan ett amerikanskt och ett europeiskt system. Det förra systemet utmärkes därav, att såväl gasbehållare som reduceringsventiler äro placerade utomhus, varjämte gastrycket i systemets högttryckssida kontrolleras av en säkerhetsventil, sammanbyggd med flaskans avstängningsventil, och gastrycket på lågttryckssidan av en i reduceringsventilens membran inbyggd säkerhetsventil. Gasledningarna utgöras principiellt hela vägen av metallrör. Endast förbrukningsapparater, vilkas användning kräver deras rörlighet, anslutas med slang.

Det europeiska systemet utmärkes av att gasflaskan med direkt till flaskventilen anslutna reduceringsventiler placeras inomhus intill förbrukningsstället. Förbrukningsapparaten anslutas till reduceringsventilen genom gummislang. Säkerhetsapparater saknas i allmänhet såväl på högttrycks- som lågttryckssidan av ledningssystemet.

Genom att inga större olägenheter eller allvarigare olyckshändelser uppkommit av det europeiska systemet under c:a 25 år anses, att detta system i allmänhet kan tillämpas här i landet. De amerikanska bestämmelserna äro avsevärt strängare och ävägbringa en betydligt större säkerhet. Med avseende på att installationer för hushållsändamål av KP-gasanlägg-

ningar kunna åstadkomma större olyckshändelser och med hänsyn till att våra svenska bestämmelser, evad det gäller det förebyggande brandförsvaret i allmänhet, får anses ligga betydligt över de amerikanska, är det min absoluta uppfattning att svenska bestämmelser måste utarbetas så att största säkerhet ernås, vilket betyder, att anläggningar för hushållsändamål endast får installeras under förutsättning att det amerikanska systemet blir normgivande. Att i detta fall andraga kostnadssynpunkter, måste anses av underordnad betydelse, då kostnaden måste ses i samband med ev. förluster av människoliv och materiella skador — en av det förebyggande brandförsvarets grundsatser.

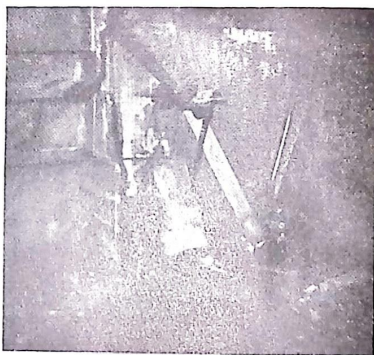

Bild 2. Gasolbehållaren var placerad inomhus i garderob utan ventilation.

För hushållsinstallationer bör endast gas av propantyp användas och skall systemet sålunda installeras enligt det amerikanska systemet. Om gasflaskorna innehålla butan eller propan skall på ett iögonfallande sätt utmärkas på flaskorna. Därjämte bör å flaskan antecknas om flaskan är försedd med säkerhetsventil eller icke.

På fastighet där KP-gasinstallationer förefinns bör med tydligt anslag utmärkas, att gasbehållare med komprimerade gaser äro placerade inom byggnaden. Av anslaget bör även framgå var gasbehållarna äro placerade. Skyltar i likhet med dem, som äro bestämda för gasbehållare, syrgas, acetylen etc., böra utarbetas.

Nuvarande föreskrifter, vilka meddelas av leverantören av gasen, böra ingå i bestämmelserna. Efterlevnaden av bestämmelserna skola kontrolleras av brandsynförrättarna. En järnhandel, som levererar gasen, har vare sig befo-

CALMUS KONTROLLSTATIV

(pat. sökt)

möjliggör en **ständig, effektiv** kontroll av Edra kolsyresnöapparater.

*Kontrollstativ
för typerna 1 1/2 och 3*

*Liggande arbetsläge
= rätt arbetsläge
Lättransporterad enmansapparat*

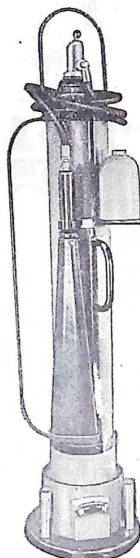
Varje man kan varje ögonblick konstatera om brandberedskapen är fullgod.

Högsta säkerhet för funktion.

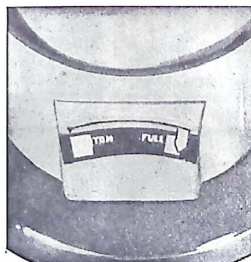
Sparar tid och arbete.

Skapar ordning.

B
E
G
Ä
R

O
F
F
E
R
T

*Kontrollstativ
för typerna 6, 8 och 10*

*En visare markerar
"FULL" - "TOM" och
mellanlägen*

AKTIEBOLAGET CALMUS

ERIKSBERGSGATAN 38

STOCKHOLM

Tel. 20 10 21, 20 10 32

Automatiska kolsyreanläggningar — Automatiskt brandalarm

GÖTEBORGS BRANDKÅR

använder **WI-BE** stegen

Göteborgs Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålårsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL 430

genhet eller möjlighet att kontrollera att föreskrifternas efterföljas.

Alla installationer av gasolanläggningar inom kommunen böra för godkännande anmälas till brandchefen. Det är med en viss tvekan jag kommer med detta förslag, då brandcheferna för närvarande äro överhopade med arbete, men jag anser denna anmälningskyldighet till sin karaktär så viktig, att jag vågar komma med förslaget. I Karlstad överväges frågan f. n., och vi torde lokalt påfordra anmälningskyldighet och anses att denna skyldighet bör påfordras varje kommun. Av anmälningskyldigheten följer, att ortens brandchef måste godkänna installationen före den tages i bruk. Härvid har brandchefen även möjlighet att kontrollera att avnämaren är införstådd med anläggningens konstruktion och skötsel.

Mot mina synpunkter kan mycket anföras och jag ställer naturligtvis denna diskussionsfråga öppen. Kan genom meningsutbyte den idealiska lösningen framkomma, har jag vunnit syftet med min artikel. Gasolanläggningar har jämförts med fotogen-, sprit- och bensinkök, lysgasinstallationer och anläggningar för svetsning med acetylen och syrgas. Dylka jämförelser kunna naturligtvis andragas, men jag skulle vilja föreslå att gasolanläggningarnas problem penetreras för sig på ett sådant sätt att klara bestämmelser i detta speciella fall utkrystalliseras.

Att gasolgasen är ett bränsle med de största utvecklingsmöjligheter är uppenbart. Gasen har högt förbränningsvärme, installationen är enkel och användningen bekväm — en tillgång för otaliga hushåll. Om installationen dessutom kunde inramas med största säkerhet, kunde brandcheferna lugnt följa gasens landvinningar. Önskvärt är att klara och koncisa bestämmelser utarbetas av Statens Brandinspektion i samråd med Sprängämnesinspektionen, exempelvis i likhet med vad här varit fallet, när det

gäller oljeeldningsinstallationer i bostadshus (Statens Brandinspektionens cirkulär nr 7). Dylka utarbetade bestämmelser böra distribueras till alla kommunala brandchefer i hela landet. Brandcheferna önska framför allt direktiv, som de kunna handla efter med stöd av gällande bestämmelser, ty brandchefens — brandsynförrättarens — problem är en skog, klara bestämmelser hjälpa honom att skönja träden.

Ovanstående artikel, som kom oss tillhanda redan i oktober månad, ha vi underställt Sprängämnesinspektionen. Inspektionen anför följande:

Kommentar

Kommerskollegii kungörelse med tilläggsbestämmelser till förordningen ang. eldarliga oljor av den 30 maj 1949 kommer inom kort att ändras på följande sätt:

21 §.

I enskilt — — — dubbla myckenheten. I enskilt förråd i bostadslägenhet eller annan lokal, där människor vistas, må icke förvaras gas med högre ångtryck, vid + 50°C än 6 kg/cm² och icke större myckenhet än sammanlagt 15 kg.

Inskränkningarna i föregående stycke gälla dock ej vid användning av gas för industriellt ändamål i verkstäder och liknande lokaler eller vid användning av gas för byggnads- eller reparationsarbete. Utöver vad som erfordras för användningen må gas icke förvaras i nu nämnda lokaler och sammanlagda myckenheten gas må icke överstiga den för förråd tillåtna, 1.000 kg.

Tillsvidare må Sprängämnesinspektionen medgiva förvaring inomhus av enskilt förråd även om gasens ångtryck vid + 50°C uppgår till högst 8 kg/cm². För särskilt fall må inspektionen härjämte medgiva, att myckenheten förvarad gas må uppgå till högst 40 kg.

27 §.

2. I upplag (eller förråd, jfr nedan under 39 §) ovan hög må behållare icke vara belägen närmare byggnad, särskilt brandfarligt upplag, trafikled eller annan ovanjordsbehållare än som framgår av nedanstående tabell.

Varje behållares storlek (jfr 20 § 3)	Avstånd i meter till						
	byggnad				särskilt brandfarligt upplag	allmänt begagnad väg	annan ovanjordsbehållare för butan eller propan
	ej särskilt brandfarlig		särskilt brandfarlig				
	tillhörande						
förrådets innehav	annan	förrådets innehav	annan				
Högst 100 kg	—	3	—	6	6	6	—
101—500 „	3	3	6	6	6	6	1,5
501—1500 „	8	8	15	15	15	15	1,5
över 1500 „	15	15	30	30	30	15	1,5

Där särskilt — — — — — ovanstående bestämmelser

39 §.

1. I förråd ovan jord må behållare icke vara belägen närmare byggnad, utplag, trafikled eller annan ovanjordsbehållare, än som framgår av ovan under 27 § intagna tabell.

2. Länsstyrelsen må jämväl beträffande förråd medgiva undantag, varom är stadgat ovan i 27 §.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 jan. 1952; dock må, därest före sagda dag utförts installation av ovan i 21 § andra stycket omförd förråd, avsett att innehålla mellan 15 och 40 kg gas, detta tillsvidare allttjämt bibehållas vid avsedd storlek.

Detta innebär för hushållsanläggningar, att högst 1 st 12 kg:s gasflaska kan uppställas inomhus utan särskilt tillstånd. Erfordras större gaskvantitet måste flaskan eller flaskorna sålunda ställas utomhus eller i ett utrymme, som är tätt inåt byggnaden och väl ventilerat å ytterluften.

Vid installationer med gasflaskan inomhus har man särskilt att beakta de risker, som sammanhänga med högtryckssystemet, d. v. s. gasflaskan och reduceringsventilen. Det har vid några tillfällen hänt, att folk i samband med byte av gasflaska under avskruvandet av skyddshuven även råkat skruva upp flaskans avstängningsventil. Detta är synnerligen farligt, då man ej så lätt märker, att gasen strömmar ut när man slamlar med skyddshuven. Finnes en brinnande vedspis i närheten, vilket ofta är fallet, suges gasen av draget in i spisen och antändes, varefter lågan följer gasströmmen tillbaka till ventilen, och den som arbetar med flaskan finner plötsligt, att det brinner kring händerna på honom. I den uppståndelse som följer slås flaskan lätt omkull, så att vätskefasen kommer till den öppnade ventilen. Då en volym vätska ger c:a 250 volymer gas, inses lätt att följden blir katastrofal. Jag känner två

fall, där eldsvådan börjat på detta sätt. Dessa olyckor skulle helt förhindras, om gasflaskorna kunde förses med en propp, som skruvas i hålet där reduceringsventilen skall sitta. Detta lär emellertid ej kunna ordnas på våra flaskor som äro gjorda efter amerikansk standard. På flaskor enligt europeisk standard göres alltid sådan blindflänsning. Så länge detta ej låter sig göra hos oss, bör man alltid skruva av skyddshuven på någon plats, där med säkerhet ingen eld finnes i närheten, helst utomhus. Detta är troligen ej så allmänt känt, och jag har varit så omständlig för att tydligt påvisa risken, som ju är av sådan art att föreskrifter bätar föga utan upplysning och propaganda torde vara medlen att komma till rätta med den. Landets brandsyneförriktare torde vara goda bundsförvanter vid spridande av sådan upplysning.

Till högtryckssystemet hör som nämnts även reduceringsventilen. I denna finnes oftast inbyggd en säkerhetsventil, som vanligen mynnar i ett hål på ovsidan av ventilhuset. Denna säkerhetsventil träder i funktion och släpper ut gas i händelse reduceringsventilen av någon anledning ej tätas mot sitt säte, då ju trycket i ventilkammaren blir för högt. Orsaken kan exempelvis vara, att någon smutspartikel fastnat på ventilsätet. För att hindra, att gasen i sådant fall släppes ut inomhus, bör en slangnippel skruvas i säkerhetsventilens utloppshål. Denna förbindes sedan medelst en kortare slang med ett smalt rör, som går ut genom väggen och mynnar utomhus. Den nyssnämnda säkerhetsventilen får ej förväxlas med den säkerhetsventil, som finnes på en del gasflaskor. Hos dessa sistnämnda behöver man knappast riskera något läckage.

Vid sådana installationer, där gasflaskorna med reduceringsventiler stå utomhus, behöver man ej särskilt bekväma sig för högtryckssystemet.

Nyheter från Brissmans

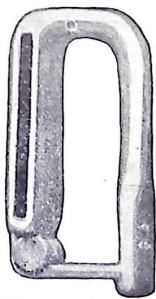
Manskapslina av NYLON, brottgräns c:a 900 kg., vikt med väska 650 gram. Ruttnar ej, mjuk och smidig även om den är våt samt slitstark.

Manskapslina med stålwire, brottgräns 850 kg., stark och eldsäker.

Bälthake av lättmetall, brottgräns 2.520 kg., lätt och rostfri. Monteringshylsor för brandslangar, vulkaniseringsapparater samt all övrig brandmateriel med kort leveranstid.

Brissmans Brandredskap, Halmstad

Telefon 3333

met ur brandskyddssynpunkt. Eventuellt utläckande gas sprider sig snart i luften utan att göra någon skada. Man bör dock se till, att flaskorna ställas så, att utläckt gas ej kan rinna in genom lågt belägna källargluggar e. dyl., där den sedan kan ansamlas och åstadkomma explosion.

Lågtryckssystemet, d. v. s. rörledningar, slangar och förbrukningsapparater, utföres ju på samma sätt oberoende av om gasflaskan står inomhus eller utomhus. Här bör man tillse, att alla skarvar och förbindningar äro täta, vilket lätt provas genom påpensling av såpvatten. Alla slangförbindningar skola vara försedda med slangklämma! Krankikar i gaskök eller gasspisar kunna även läcka.

I de fall, där gasflaskan står inomhus, bör flaskventilen vara stängd, då gasen ej användes. Står gasflaskan utomhus, kan det kanske vara tråkigt, att behöva gå ut och öppna ventilen, så snart gasen skall användas. Man kan i stället montera en avstängningsventil i gasledningen, där den kommer in i huset. Skall gasen ej användas på en längre tid, exempelvis vid en semesterresa e. dyl., bör dock flaskventilen stängas.

B. Sangberg.

Ytterligare en kommentar.

Aven f. d. Sprängämnesinspektören C. F. Westrell har beretts tillfälle taga del av ovanstående och hans synpunkter följer nedan.

Tidskriftens redaktör har satt mig i tillfälle att före publicerandet taga del av ovanstående artikel, vilket jag är tacksam för, då det ger mig tillfälle att kommentera den i vissa synpunkter och lämna en del upplysningar om säkerhetstjänsten inom Svenska Skifferolje AB, för vilken jag numera är ansvarig.

Jag instämmer helt med artikelförfattaren däri, att mera detaljerade anvisningar äro erforderliga till ledning för brandsyneförrättare när det gäller KP-gasinstallationer. Möjligheten att nedbringa olycksfallsrekvensen vid handhavandet av brännbara gaser och vätskor främjas av väl avvägda installationsanvisningar endast under förutsättningen att dessa verkligen följes, och på den punkten hälsa vi inom Svenska Skifferolje AB brandsyneförrättaren som en värdefull bundsförvant. Bolaget har

gjort stora ansträngningar att genom sina återförsäljare lämna sina kunder en god service även ur teknisk synpunkt och har för detta ändamål bl. a. utbildat c:a 250 personer av våra återförsäljares personal för att denna skall vara i stånd därtill.

En kontroll från brandväsendets sida av denna personals sätt att lösa sin uppgift hälsa vi med glädje. Jag skulle tro att jag i min föregående artikel i Brandkärstidskrift gav uttryck just åt tankegången att KP-gasinstallationerna borde tillses vid brandsyn.

Installationsanvisningar för internt bruk inom Skifferolje AB ha faktiskt existerat i över ett år, men som artikelförfattaren själv antyder kräver utfärdandet av slutgiltiga anvisningar så mångsidig erfarenhet att vi faktiskt hittills icke ansett oss mogna att föreslå sådana. Goda anvisningar förutsätta en harmonisk avvägning av säkerhets-, bruks- och försäljningssynpunkter som kräver en erfarenhet som aldrig kan utläsas ur facklitteratur, utan måste förvärfvas genom längre tids arbete med de eldfarliga varorna. För att ändå i avvaktan på slutliga anvisningar bringa den erfarenhet som fanns till därav berördas kännedom, har jag i två artiklar, en i Brandkärstidskrift och en i försäkringstidskriften Brandnytt, efter hand lämnat de anvisningar, som voro möjliga att ge på grund av föreliggande erfarenhet.

Emellertid äro vi nu inom Skifferolje AB så långt hundra, att tre anvisningar äro färdiga för publikation, nämligen

1. för hushålls- och liknande installationer med utomhus placerade gasflaskor,
2. för hushålls- och liknande installationer med inomhus placerade gasflaskor,
3. för KP-gasinstallationer i manskapsvagnar, bussar, campingvagnar, skogshuggarekojor o. d.

Artikelförfattaren är inne på tankegången, att bestämmelserna borde utarbetas av statens brandinspektion i samråd med sprängämnesinspektionen. Som f. d. sprängämnesinspektör förstår jag mycket väl denna synpunkt. Att brandsyneförrättare bör ha av behöriga myndigheter utfärdade anvisningar, som stödjä sig på gällande lagar och förordningar, är klart. Men min erfarenhet säger mig därjämte, att utarbetandet av sådana detaljerade anvisningar kräver en så mångsidig detaljerfarenhet, att de nämnda inspektionerna icke rimligen kunna

Brandkärerna och nya vägtrafikförordningen

Av brandchef Eric Ström

Den 1 januari 1952 upphörde den tidigare gällande vägtrafikstadgan och motorfordonsförordningen att gälla. Båda dessa ha i stället sammanförts till en ny förordning, *vägtrafikförordningen*, som trädde i kraft från nämnda datum. Även ifråga om en del andra hithörande förhållanden om fordonsskatt m. m. ha vissa mindre ändringar företagits. De nya bestämmelserna återfinnas i Svensk Författningssamling (SF 648—654).

Grundregel.

Varje bilförare vid brandväsendet har naturligtvis skyldighet att känna till och efterfölja de gällande bestämmelserna i förordningen. Därvid är han enbart att betrakta som vilken annan motorfordonsförare som helst. Här skall därför inte beröras alla de föreskrifter, som gälla för var och en motorfordonsförare, utan sådana, som syfta på brandväsendet och utryckningarna. Anmärkas bör dock särskilt en grundregel, som gäller för alla vägtrafikanter av vilket slag de vara må. Det är förordningen 39 §. Av denna framgår, att även brandväsendets chaufförer ha skyldighet att iakttaga all den omsorg och *varsamhet*, som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna, och vidare att uppträda så, att trafiken inte *o n ö d i g t v i s* hindras eller störes. Slutligen innehåller paragrafen bestämmelse om skyldighet att visa *b ä n s y n* mot andra trafikanter och mot dem, som bo eller uppehålla

förutsättas förfoga över den i tillräcklig mån, för att inom rimlig tid få fram väl avvägda anvisningar. Hade så varit fallet borde jag ha varit i stånd att formulera färdiga anvisningar för två år sedan, vilket förvisso icke var fallet.

Mitt förslag för att snabbt komma till resultat är att de anvisningar, som nu föreligga i färdigt skick hos Svenska Skifferolje AB, underställas de nämnda myndigheterna, och att dessa efter granskning och eventuell ändring och komplettering fastställa dem till efterrettelse. Härigenom skulle enligt min mening det förebyggande brandskyddet bäst och i varje fall snabbast tjänas.

C. F. Westrell.

sig vid vägen. Dessa föreskrifter äro mycket omfattande och ställa stora krav på ansvarskänsla och omdöme hos brandväsendets bilförare.

Befogenheter.

Brandkärerna äro i vägtrafikförordningen tillförsäkrade åtskilliga befogenheter, som inte tillkomma övriga vägtrafikanter. Men förutom de nyss nämnda bestämmelserna i 39 § om allmän varsamhet gälla vissa andra villkor för att befogenheterna skola få utnyttjas (rött ljus och särskild larmanordning för att få fri väg bana) och vidare betydelsefulla begränsningar. En del rättigheter gälla endast för utryckningsfordon. Med *utryckningsfordon* förstås ambulansbil samt motorfordon, som är avsett att användas av brandväsendet vid eldfara eller av brandkär för att bereda hjälp vid eller förhindra olycksfall eller för att undanröja trafik hinder (§ 1). Det är emellertid att märka att brandkären endast äger använda befogenheterna vid själva utryckningarna till brand- eller annan skadepått (§ 50, 2 mom., § 56, 4 mom. m. fl.). Vid hemfärd har alltså brandkären att framföra fordonen på sätt som är föreskrivet för alla övriga trafikanter, om inte särskilda skäl vid enstaka tillfällen finnas att även vid hemfärden framföra fordonen såsom vid utryckning (§ 41, 2 mom. "trängande fall"). I praktiken betyder detta, att inryckning normalt sker utan avgivande av särskild signal och utan att rött ljus föres fram till på fordonen. Samma måste förhållandet vara med ambulansfordon under vanlig sjuktransport. Ambulansen är visserligen ett utryckningsfordon (§ 1), men föraren av utryckningsfordonet äger endast i "trängande" fall påkalla fri väg bana (§ 41, 2 mom.) och endast då skall han avgiva signal på den särskilda larmanordningen och föra rött ljus fram till på fordonet. I övriga fall får utryckningsfordonet inte framföras under avgivande av de särskilda signalerna (§ 50, 3 mom.) eller med rött ljus fram till (§ 51, sista avdelningen). Vad som härvid är att betrakta som "trängande" måste bli en omdömessak att avgöra från fall till fall. Däremot möter det naturligtvis inget hinder att utmärka fordonen på annat sätt såsom med särskild färg, flaggor eller lik-

nande, men enbart ett sådant utmärkande av fordonen medför icke några befogenheter framför övriga trafikanter.

Vilka äro då de särskilda befogenheterna, som vid uttryckningar tillkomma brandkåren?

1) *Rätt att avge signal även i tätbebyggda samhällen.*

För vägtrafikanter i allmänhet gäller, att de i tätbebyggda samhällen inte skola avgiva signal från motorfordon annat än i undantagsfall, som avse att förhindra olycksfall genom under körningen inträffade risker. Normalt skall alltså "tyst trafik" tillämpas i tätbebyggda samhällen (§ 50, 2 mom.). Dessa bestämmelser gälla dock inte för utryckningsfordon, då de användas under utryckning, och inte heller andra fordon, då de användas vid elffara för brandväsendets räkning. Även ett av brandkåren tillfälligt ianspråktaget fordon kan alltså få framföras under upprepade signaler i tätbebyggt samhälle (§ 50, 2 mom.).

2) *Rätt att använda särskild larmanordning på fordonen.*

Alla motorfordon skola vara utrustade med signalanordning. För motorfordon i allmänhet gäller emellertid att signalanordningen skall vara så konstruerad, att den avger jämn och dov ton (§ 3, 1 mom., punkt g). Bestämmelser gäller naturligtvis inte brandväsendets fordon, som i stället äro utrustade med särskild larmanordning (§ 50, 3 mom. och § 41).

3) *Rätt att använda rött ljus framtill på fordonen.*

Vanliga motorfordon få under färd inte ha andra lyktor framtill än sådana, som visa vitt eller gult sken. Röda lyktor framtill på fordonen är således förbjudna (§ 51, sista avdelningen). För brandväsendets fordon gälla andra bestämmelser. Se vidare härom nedan.

4) *Rätt att färdas på alla vägar oberoende av anslagstavor.*

Vägtrafikanter har skyldighet att ställa sig till efterrättelse de anvisningar rörande trafiken, vilka meddelas genom uppsatta anslag, vägmärken eller signaler. Dessa bestämmelser gälla inte förare av utryckningsfordon (§ 40, 1 mom.). På grund av detta undantag kan ett utryckningsfordon framföras exempelvis på väg, som annars inte är tillåten för bilar med så stor tyngd som utryckningsfordonets, mot trafikströmmen där enkelriktad trafik förekommer, över öppna platser och till och med på vägar, där trafik med motorfordon är helt förbjuden.

Denna rättighet ställer naturligtvis mycket stora krav på ansvars känsla och omdöme och bör icke utnyttjas annat än i särdeles trängande fall. Enligt undantagsbestämmelsen skulle utryckningsfordonet också få framföras över en bro, som inte tål så stor belastning som överfärden med fordonet utgör. Här kommer nödvändigheten av omdöme ännu tydligare till synes. Anslaget vid bron kanske anger en högsta belastning med fordon av fyra ton, brandfordonet väger kanske sex. Skall man köra över eller inte? Juridiskt sett är anslagstavlans förbud icke tillämpligt, men i praktiken torde det ställa sig annorlunda. Själva överkörningen är alltså inte olaglig, men de följer, som kunna uppstå, om bron störtar samman och en olycka sker, ställer självfallet vederbörande i ett annat ansvarsförhållande. Inom de områden, där man vet att sådana passager finnas, bör därför samband sökas med vägförvaltningen eller annan sakkunnig, som kan lämna utlåtande, huruvida risken är så stor, att överkörning inte bör ske. Brandkåren bör i förväg ha klart för sig, vilka platser, som inte gå att passera med utryckningsfordonen.

TYFON
alarm-
apparater

Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning. Oberoende av elström.

✕

Består
prospekt
nr 468

Grundat
1840

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB · MALMÖ

FILM

om

räddningstjänst

Svenska Brandkårens Riksförbund och Svenska Brandskyddsföreningen utlysa härmed pristävling om synopsis (kortfattat förslag) till en *instruktionsfilm* (ljudfilm med speaker), belysande räddning av människor, djur och inventarier vid brand. Filmen bör särskilt avse förhållanden i mindre samhällen och på landsbygden. Speltid: c:a 20 min. Prissumma: kr. 1.000: — att fördela på 2—3 förslag.

Närmare upplysningar kunna erhållas från Svenska Brandkårens Riksförbund.

Förslag insändes senast den 1 mars 1952 till Svenska Brandkårens Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm, skrivet på ostämplat papper under pseudonym och innehållande namnsedel i förseglat kuvert.

5) Rätt att använda hög hastighet.

För motorfordon i allmänhet finnes ingen fartbegränsning på så sätt att en högsta tillåten maximumhastighet angivits i förordningen. Hastighetsbegränsningen har i stället skett genom att vissa skyldigheter av allmän innebörd anges för fordonsföraren som säkerhet för att inte högre hastighet hålles än vad förhållandena vid varje särskilt tillfälle medge till förhindrande av olycksfall (§ 46). Dessa bestämmelser gälla även för brandväsendets fordon.

Däremot finnes i vägtrafikförordningen bestämda maximumhastigheter angivna för busar och lastbilar, nämligen 60 km/tim på landsvägarna och 40 km/tim i tätbebyggda samhällen och vidare vissa maximihastigheter, som variera mellan 20 och 60 km/tim för bilar med tillkopplade släpfordon (§ 56, 1—3 mom.). Ingen av dessa bestämmelser gäller emellertid uttryckningsfordon, då det användes vid uttryckning, eller annat fordon, då det användes för brandväsendets räkning vid eldfara (§ 56, 4 mom.). Praktiskt taget skulle alltså dessa uttryckningsfordons hastighet vara fri och helt obegränsad, men den fartbegränsning, som ligger i den i förordningen påbjudna allmänna varsamheten, kan sägas vara en större begräns-

ning av färdhastigheten än vad någon i siffror angiven maximumhastighet utgör.

6) Förkörsrätt.

För vägtrafikanter finnas i förordningen omfattande och detaljerade bestämmelser om vad de ha att iakttaga beträffande "förkörsrätt" m. m. Dessa bestämmelser om "förkörsrätt" äro som bekant ingalunda obligatoriska utan snarare att betrakta som en norm för vilket fordon som bör släppas fram före ett annat. Kanske kan man uttrycka detta så, att inom ramen för förordningens bestämmelser har det ena av de mötande fordonen skyldighet att om möjligt avstå från företrädesrätten men det andra fordonet har likafullt inte rätten att obetingat påfordra samma företräde. Men för uttryckningsfordon gäller, att föraren i trängande fall har rätt att påkalla fri väg för fordonet. Detta innebär inte enbart förkörsrätt utan också att varje annan vägtrafikanter har skyldighet att om möjligt och i god tid lämna *vägbanan fri* för det annalkande uttryckningsfordonet. Detta gäller dock endast, om förkörsrätten och den fria vägbanan påkallas från uttryckningsfordonet ges särskild signal och röd belysning framtill på fordonet (§ 41, 2 mom.).

Även spårvagn, militärtrupp, begravningståg eller liknande procession har rätt att få fri väg framför övriga trafikanter. I gamla vägtrafikstadgan framgick inte, vilken av dessa kategorier — militärtrupp o. s. v. eller utryckningsfordon — som inbördes hade förkörsrätt och rätten att få fri väg. I nya vägtrafikförordningen utsågs dock klart, att utryckningsfordonet har denna rätt även framför de nämnda spårvagn (som ej framgår på särskild banvall), militärtrupp, begravningståg eller annan procession (§ 41). Då så påfordras ha alltså även dessa att lämna utryckningsfordonen företräde och fri väg, trots att de själva ha liknande befogenhet gent emot andra trafikanter. Även denna befogenhet för utryckningsfordonen är naturligtvis av sådant slag, att stort omdöme krävs för dess tillämpning. Det bjuder säkerheten, när så många människor äro samlade på vägbanan som vid avsett tåg och även hänsynen till andakten som vid ett begravningståg.

Endast i ett fall har utryckningsfordonet inte någon företrädesrätt framför "övriga trafikanter". Det gäller järnvägstågen. *Alla* trafikanter, även utryckningsfordonen under utryckning, skola stanna vid järnvägsövergång, då tåg nalkas. Från denna bestämmelse finnes inget undantag, och tågen ha alltså "förkörsrätt" framför utryckningsfordonen (§ 42). Med tågen jämställas spårvagn på *särskild banvall*.

7) Rätt att använda släpfordon utan registrerings skylt m. m.

För släpfordon i allmänhet gäller, att de skola vara försedda med registrerings skylt, belysning baktill, i vissa fall bromsanordning m. m. Dessa bestämmelser gälla inte brandväsendets släpfordon, som användas vid eldfara. Brandkårens släpmotorsprutor och övriga släpfordon behöva således inte vara utrustade med eljest föreskrivna *skyltlykta, stopplykta, registrerings skylt* eller *bromsanordning*. Däremot skola även brandväsendets släpfordon liksom alla övriga vara försedda med *stänkskydd* för hjulen och i förordningen ges vidare anvisning om att därest brandkårens släpfordon inte äro utrustade med stopplykta, så böra de förses med reflexanordning, som vid belysning återkastar rött sken (§ 6, 1 mom.).

8) Skattefrihet.

För motorfordon, som tjäna brandväsendet, finnes ingen skyldighet att erlagga annars påbjuden skatt (SF 654/1951, § 2). Även brand-

väsendets motorfordon skola däremot trafikför-säkras.

Skyldigheter.

För att få använda de befogenheter, som i vägtrafikförordningen tillerkänts brandväsendet, krävs vissa skyldigheter av föraren samt viss utrustning på fordonet.

Den allmänna skyldigheten om nödig *varsambet* har tidigare framhållits. Utrustningen på fordonen skall med de nämnda undantagen vara densamma som för övriga fordon. Sålunda märks särskilt, att bilarna skola vara försedda med *självlysande körriktningvisare* och släpfordonen med *stänkskydd* samt *reflexanordning* baktill på släpfordonen, därest inte stopplykta finns monterad.

Den speciella utrustningen för att med utryckningsfordon i trängande fall få fri väg är dels *röd belysning* framtill och dels *särskild larmanordning*.

Beträffande det röda ljuset framtill på fordonet innehöll gamla vägtrafikstadgan en liknande bestämmelse, men skyldigheten att använda denna belysning fanns endast vid färd under mörker. I nya vägtrafikförordningen görs däremot ingen sådan inskränkning. Det anges endast, att framtill på fordonet skall föras minst en lykta med kraftigt rött sken framåt (§ 41, 2 mom.). Om brandkåren med sina utryckningsfordon vill påkalla förkörsrätt och fri väg i samband med utryckningen, så skall alltså den röda lyktan framtill vara tänd alldeles *oavsett om det är dager eller mörker*. Flertalet brand- och ambulansfordon ha väl nu det röda ljuset inkopplat så, att det automatiskt tändes i samband med tändning av strålkastarebelysningen på bilen. En omkoppling synes nu böra ske, så att det röda ljuset kan tändas oberoende av den övriga belysningen och så snart utryckningen börjar. Om det röda ljuset är sammankopplat med strålkastarebelysningen finnes nämligen ingen möjlighet att under mörker framföra fordonet utan att det röda ljuset är tänd, vilket kan bli erforderligt exempelvis vid ekonomikörningar.

Ifråga om signalanordning anges i förordningens 41 paragraf, att brandkårens utryckningsfordon skola förses med särskild larmanordning för användning vid de tillfällen, då under utryckning den avsedda uppmärksamheten påkallas. Denna larmanordning skall vara av

typ, som godkänts av Konungen eller den myndighet Konungen därtill förordnar (§ 41, 2 mom.).

Ansvarsbestämmelser.

Chauffören — han och ingen annan — bär ansvaret för det sätt på vilket fordonet framföres, *befälhavaren* på fordonet bär ansvaret för ordningen och förhållandena i stort under utryckningen och *brandchefen* själv bär ansvaret för att fordonen äro utrustade på föreskrivet sätt (§ 65). Det är brukligt, att befälhavaren eller annan än chauffören dessutom svarar för signalgivningen, och i så fall borde han kanske också kunna åtaga sig att slå till det röda ljuset, när utryckningen börjar. Även om brandchefen bär ansvaret för att fordonen äro utrustade på föreskrivet sätt, fråntages heller icke chauffören ansvar i detta avseende enligt förordningen 65 paragraf.

Brandycket är förenat med många risker. Men betänk, att av dessa risker är just utryckningen en av de allra största. Det är i regel betydelsefullt, att utryckningen sker snabbt, men det är förkastligt, om den höga hastigheten hålles på bekostnad av säkerheten. Riskerna äro för stora, och om kollision inträffar vid utryckningen, kan detta medföra en stor olycka inte enbart för brandpersonalen och övriga trafikanter utan också på så sätt, att ingripandet på skadeplatsen kan försenas eller omöjliggöras. Förståndigt tolkad är den urgamla latinska grundregeln här mera på sin plats:

FESTINALENTE — SKYNDALÄNGSAMT.

Ordet fritt

Kolsyresläckare fungerade ej...

Som eftermäle till i denna tidskrift refererad olyckshändelse, varvid sex brandmän måste föras till sjukhus med brännskador, bör kanske diskuteras även några medel till förebyggande av dylika tråkiga eldsläckningsfall.

Ett försök till lösning skall här angivas, nämligen begagnande i större utsträckning av den lättare asbestutrustning, som finnes å brandfordonen men mera sällan användes.

Att i detta fall ha använt sig av asbesthuvor och handskar torde väl, åtminstone för de två brandmän som kan beräknas erfordras för handhavande av kolsyresnösläckaren, ha inneburit något mindre eller inga skador alls.

Man kan måhända även utföra förberedelser till och själva släckningen i skydd av något (äldre) brandfordon.

Förslag: Öva brandpersonalen att helt rutinemässigt utan order använda asbestutrustning (åtminstone den lättare), då i samband med släckning explosion kan tänkas uppstå. Något skydd erbjuder den alltid. GN.

Skadad vid drömbrand

Ur Smålandstidningen saxa vi:

En ung äkta man i Gislaved har fått erfara, att det inte är hälsosamt att drömma alltför realistiskt. Här-om kvällen lade han sig trygg och lugn att sova, men framåt natten började han drömma att det brann i huset.

Drömmen blev så verklig att han rusade upp ur sängen för att hoppa ut genom fönstret från andra våningen och rädda sig undan lågorna. Då han körde handen genom fönsterrutan vaknade han, och upptäckte att elden endast varit en dröm.

Av glasskärvorna skar han sig emellertid ganska illa i armen och mitt i natten fick han åka bil de fyra milen till Värnamo lasarett för att få skadorna om-sedda.

För erhållande av släckningskostnadsbidrag skall

Eldsläckningsräkningar

numera av kommunen sändas direkt till vederbörande försäkringsbolag och *icke* till länsbrandinspektören.

Väl rustade mot hamnbränder

Den stora oljebranden, som i februari 1951 uppstod i den holländska hamnen Vlaardingen och allvarligt hotade oljetankar med över 100.000 tons kapacitet, drog upp frågan om Hamburgs hamn var skyddad mot en sådan olycka, och vad som i så fall skulle hända. Branddirektör Schwarzenberger vid Hamburgs brandkår har uttalat sig i saken.

Tankfartyg lossas dag och natt i Hamburgs oljehamn eller i 4:de hamnbassängen i Harburg. Båda hamnarna stå dag och natt under uppsikt av brandkåren. Allt som står i mänsklig makt har gjorts för att minska brandfaran och för att kunna släcka och begränsa småbränder så snabbt som möjligt.

I oljehamnen finns, för att ta ett exempel, sedan två och ett halvt år tillbaka en anläggning med avspärrningspontoner. Det är en pontonkonstruktion i tre delar, som kan läggas tvärs över inloppet för att spärra av hamnbassängen. Dessutom finns det slanganläggning, som i händelse av brand betjänas av brandgrupp nr 14. Slanganordningen är sammanlänkad med bojar som en kätting, så att man kan isolera hamnbassängen, den brinnande tankbåten eller oljeskikt, som råkat i brand på vattnet. Denna slanganläggning behöver emellertid förbättras, enär oljan vid stark ström i vattnet kan pressas under bojarna och komma upp på andra sidan och där åter antändas.

För någon tid sedan hände följande i hamnen. En skeppskock ombord på ett fartyg slängde några glödande kolstycken över bord. Omkring båten låg vid tillfället ett tjockt oljeskikt. En trasselsudd som simmade omkring i oljan antändes och verkade som förvärmare. Oljan på vattnet fattade eld, båten började brinna men som tur var kunde man snabbt släcka elden. Skulle det någon gång hända, att en båt som ligger i hamnen har eld i oljebunkrarna, råkar i brand och kantrar, kan hon antända oljeskiktet på vattnet och därigenom utsätta hela oljeupplaget för fara.

Just i sådana fall skall man snabbt kunna lägga ut slangkedjan runt eldhärden för att förhindra eldens spridning.

Mycket eldfarligare äro bränder, som uppstå i lätt brännbara oljor, t. ex. bensin och råolja. Oljecisternerna i de bägge hamnbassängerna äro emellertid omgärdade med vallgravar,

så att läckande olja icke kan sprida sig. Redan vid byggandet av dessa oljeupplag och raffinaderier var man noga med att tillräckligt stort avstånd skulle finnas mellan dessa och industrierna i hamnen. Genom de rika tillfällena till brand, som svetsnings- och smidesarbeten ge, har brandväsendet i samråd med brandförsäkringsbolagen och Industri- och Handelskammaren utarbetat nya bestämmelser för iakttagandet av större försiktighet vid svets- och smidesarbeten. Förordningen kommer med det snaraste att träda i kraft.

I oljehamnarna står brandväsendet ständigt i beredskap för att, i händelse av fara, omedelbart kunna slå till. Hamnen har utmärkta skumspртеanläggningar. Förutom slangar och avspärrningspontoner finns även oljeuppsugningspråmar, som ligger i mitten av hamnen. Med deras hjälp kan man suga upp oljesamlingar från vattenytan.

För ungefär 20 år sedan stod brandväsendet inför en nästan lösbar uppgift. Den rumänska tankbåten "Steaua Roumana" kolliderade på nedre Elbe. Två tankar sprang läck. Bensin utbredde sig i tjocka skikt på stora ytor av floden. En gnista hade varit nog för att antända. Lyckligtvis hände inget. I ett fall som detta hade med säkerhet även de modernaste brandsläckningsredskap stått sig slätt. Brandväsendets vaksamma öga är därför alltid riktat på att förhindra eldens utbrytande. Skulle, trots allt, en jättebrand bryta ut, står Hamburgs brandväsen med all sin högmoderna brandsläckningsutrustning till förfogande.

Per Lindgren.

En brandmästarebefattning

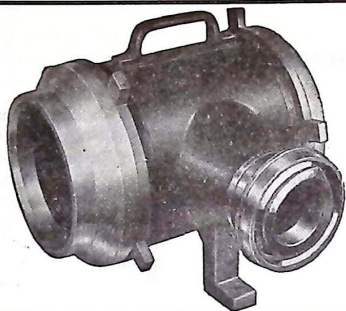
kungöres härmed till ansökan ledig vid Karlskrona stads brandkår, att tillträdas den 1 april 1952.

Lön enligt lönegrad 18 i för stadens ordinarie befattningshavare gällande löneplan.

Ansökningshandlingar skola vara brandstyrelsens tillhanda senast den 15 februari 1952.

Närmare upplysningar genom brandchefen.

Brandstyrelsen.

AMASON

för snabb och effektiv
SLANGTVÄTT
samt all övrig
BRANDMATERIEL

från
MOLIN & WESTBERG
Mäster Johansgatan 5 MALMÖ Tel. 388 40, 759 12
Specialfirma i brandredskap

Knappar, Möss- och Medlemsmärken

för Svenska Brandkårernas Riksförbund

C. C. Sporrang & Co.

Kungsgatan 17, Stockholm 7

Telefon 22 56 60

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?

Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera **AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM
TJEDER.**

Vi utarbeta utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi
erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Stockholm

MALMKÖPING

Göteborg

tel 338 växel

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

Är omorganisation av Statens Brandinspektion erforderlig?

Hovrättsrådet Bengt Lassen har verkställt utredning om arbetsförhållandena inom statens brandinspektion. I utredningen, som avlämnades den 17 oktober 1951 i form av en promemoria, beröres särskilt riksbrandinspektörens verksamhet utanför expeditionen. På flera ställen framhålls, att han "anlitats för vad som torde kunna betecknas såsom lokala konkreta primäruppgifter". Vidare framhålls: "Om den centrala myndigheten, vilken icke är ett befälsorgan eller eljest överordnat de lokala, kommunala brandorganen, skulle på detta sätt utfylla vad som brister i primärorganisationen, måste den så splittra sig, att den inte kan finna tid till sina egentliga uppgifter. I ett läge, där på detta sätt lokala intressen stå emot mera centrala, synas de intressen, som knyta sig till de lokala konkreta uppgifterna få vika, såvida ej båda kunna tillgodoses."

Såsom sammanfattning av sin utredning framhåller hovrättsrådet:

"Det föreslås att vissa smärre jämkningar beträffande arbetsmetoder m. m. vidtas inom brandinspektionen.

Till avhjälpande av det aktuella behovet av ökade arbetskrafter inom brandinspektionen, närmast för civilförsvarsuppgifterna, bör anslagsposten till arvoden åt sakkunniga höjas så mycket att det möjliggöres att — efter civilförsvarsstyrelsens beprövande — anlita ytterligare en befattningshavare för brandärenden av civilförsvarsnatur.

Frågan om brandinspektionens organisatoriska förhållanden till civilförsvarsstyrelsen bör snarast upptagas till förnyad omprövning.

En organisationsundersökning, som civilförsvarsstyrelsen föreslagit beträffande styrelsen, bör avse också brandinspektionen.

En utredning bör snarast verkställas rörande en sammanslagning mellan brandinspektionen och statens sprängämnesinspektion m. m."

*

Sedan Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandkärernas Riksförbund beretts till-

fälle yttra sig över den verkställda utredningen hava de den 11 december till Konungen avgivit följande gemensamma yttrande:

"Genom remiss den 26 sistlidne november har Kungl. Maj:t givit Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandkärernas Riksförbund tillfälle att yttra sig över den promemoria med utredning av arbetsförhållandena inom statens brandinspektion, som hovrättsrådet Bengt Lassen den 17 sistlidne oktober avlämnat till statsrådet och chefen för Kungl. Inrikesdepartementet. Med anledning härav få vi i underdånighet avgiva följande gemensamma yttrande.

Inledningsvis vilja vi framhålla, att brandförsvaret efter tillkomsten av den nu gällande brandlagstiftningen måste anses ha utvecklats på ett i stort sett ändamålsenligt sätt. Ätminstone gäller detta brandförsvaret i fred, men även vad gäller civilförsvarets brandtjänst torde denna knappast kunna anses mindre utvecklad eller effektiv än vad gäller övriga kulturstaten. Såsom bevis på den starka och enligt vår åsikt sunda utveckling, som kännetecknar brandförsvaret under de senaste decennierna, må framhållas, att brandskadorna i förhållande till försäkringsvärdena enligt den officiella statistiken sjunkit från 1,9 %/100 år 1918 till 0,7 %/100 år 1950. Brandförsäkringspremierna ha sjunkit i ännu högre grad, vilket innebär, att om medelpremien under år 1950 varit lika hög som under år 1920 — det är Svenska Brandskyddsföreningen började sin verksamhet — skulle svenska folket för år 1950 fått betala omkring 275 miljoner kronor mer än nu varit fallet.

Den nuvarande brandlagstiftningen bygger på, att den statliga kontrollen av brandväsendet och i viss mån även av det förebyggande brandskyddet skall utövas dels av riksbrandinspektören och dels av länsstyrelserna. För sistnämnda ändamål finnas för närvarande 24 länsbrandinspektörer. Utom den statliga kontrollen av det lokala brandväsendet sker på frivillig väg ordnad rådgivning genom Svenska Brandkärernas Riksförbund och deras länsbrandkårsförbund, där vederbörande landshövding i regel är ordförande, och där det finnes en fast anställd brandkonsulent, som i regel besöker varje kommunal brandkår en gång om året. Vad gäller det förebyggande brandskyddet utövar Svenska Brandskyddsföreningen en omfattande upplysningsverksamhet samt

tjänstgör i rätt stor och tilltagande utsträckning även som remissinstans åt myndigheter, institutioner och enskilda.

Tyvärr berör utredningsmannen endast i största förbigående förhållandet mellan riksbrandinspektören och länsbrandinspektörerna, vilken fråga emellertid enligt vår åsikt är kärnpunkten vid bedömandet av riksbrandinspektörens arbetsuppgifter. Utredningsmannen framhåller däremot hurusom riksbrandinspektörens verksamhet kommit åt i hög grad inriktas på uppgifter, som måste betecknas såsom lokala konkreta primäruppgifter.

Vi kunna icke annat än instämma i vad utredningsmannen sålunda anfört. Utan tvivel har utvecklingen av riksbrandinspektörens verksamhet gått i en riktning, som knappast varit förutsedd vid tjänstens inrättande. Undertecknad Rodhe, som tjänstgjorde såsom ordförande i den statliga brandförsvarsutredningen, vill understryka, att utredningen ansåg, att riksbrandinspektörens verksamhet huvudsakligen skulle vara av organisatorisk och rådgivande art, under det att den statliga kontrollen över det lokala brandförsvaret — i den mån sådan erfordrades — borde ske av länsstyrelsernas tjänstemän, främst då länsbrandinspektören.

Den tid, som riksbrandinspektören ägnat de rent lokala brandförsvarsfrågorna, har givetvis medfört, att han i ej tillräcklig grad kunnat syssla med den viktiga tjänsteuppgiften att vara föredragande inom civilförsvarsstyrelsen i frågor rörande brandväsendet i krig. I detta sammanhang kan även nämnas, att den statistik över civilförsvarsärenden resp. fredsbrandärenden, som återfinnes i utredningsmannens promemoria, icke återspeglar det verkliga förhållandet. Vid förfrågan hos såväl riksbrandinspektören som några länsbrandinspektörer har framkommit, att en stor del statsbidragsärenden av rent kassatekniska skäl registreras som civilförsvarsärenden. Överföras dessa till fredsbrandärenden, kommer förhållandet civilförsvarsärenden—fredsbrandärenden att bli ett helt annat.

Av Kungl. Maj:ts instruktion för riksbrandinspektören den 10 november 1944 synes det klart framgå, att dennes verksamhet huvudsakligen bör vara lagd å allmänna organisatoriska och övervakande uppgifter men ingalunda så som den nuvarande riksbrandinspektören trott sig böra fatta sina tjänsteälligganden, genom att i alltför hög grad syssla med detaljfrågor rörande det lokala brandförsvaret. En ändring av denna instruktion i syfte att ytterligare framhäva riksbrandinspektörens allmänna uppgifter torde emellertid under nuvarande förhållanden vara synnerligen påkallad. Möjligen skulle hela frågan komma på rätt bog helt enkelt genom vissa direktiv från

inrikesministern. I denna instruktion eller dessa direktiv bör även anges, att riksbrandinspektören måste tillämpa gängse regler för tjänsteutövningen och sålunda i sin verksamhet kontakta länsstyrelserna och dem underlydande länsbrandinspektörer. Förändringen skulle på detta sätt innebära bl. a. att länsbrandinspektörerna i huvudsak övertaga eller rättare återtaga de lokala primäruppgifter, som riksbrandinspektören nu i viss utsträckning övertagit samt att besiktningar av brandstationer och branddammar, provningar av brandmateriel o. d. ej utföras av riksbrandinspektören personligen utan av därtill lämpad teknisk personal.

Genom en sådan omläggning av riksbrandinspektörens verksamhet torde det komma att visa sig, att en ändring av brandlagen rörande riksbrandinspektörens dubbelställning dels direkt under Kungl. Maj:ts och dels såsom föredragande inom civilförsvarsstyrelsen knappast är nödvändig. Emellertid ha undertecknade intet att erinra mot, att en organisationsundersökning av brandspektionens verksamhet företages på sätt utredningsmannen föreslagit.

Vi äro av den bestämda uppfattningen, att intet skulle vara att vinna men sannolikt åtskilligt att förlora, om även fredsbrandförsvaret lades under civilförsvarsstyrelsen. Fredsbrandförsvaret omfattar i mycket stor utsträckning det förebyggande brandskyddet inom vilken verksamhetsgren knappast civilförsvarsstyrelsen kan sägas vara rätt forum eller besitta erforderliga kvalifikationer. Men även fredsbrandväsendet är i många avseenden, bl. a. rörande den viktiga brandspynen, av väsentligt annan art än brandväsendet i krig. Detta har icke minst framkommit i England. Enär det lokala brandväsendet där före andra världskriget var mycket litet utvecklade, förstatligades hela brandväsendet under kriget, men så snart detta var slut, återgick man till kommunalt brandväsen med egen statlig överstyrelse.

Skulle man anse, att även den statliga brandspektionen i Sverige borde läggas under civilförsvarsstyrelsen därför att brandväsendet i krig måste baseras på fredsbrandväsendet, skulle möjligen samma resonemang kunna tillämpas på medicinalstyrelsen, järnvägsstyrelsen, telegrafstyrelsen, statspolisintendenten m. fl.

Vad slutligen angår förslaget om en utredning rörande sammanslagning mellan brandspektionen och statens sprängämnesinspektion, kunna vi icke finna att någon saklig grund för en sådan sammanslagning föreligger. Vi anse, att denna sammanslagning icke skulle medföra någon förbättring av brandskyddet utan snarare ytterligare komplicera verksamheten inom statens brandspektion."

A. H.

PROVAPPARATER

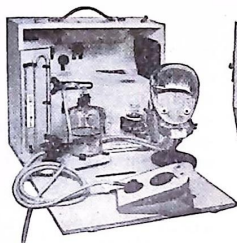
Med DRÄGER VENTILPROVARE
kontrollerar Ni tätteten på utandningsventilerna på Edra helmasker.

DRÄGER PROVAPPARAT FÖR SYRGASAPPARATER

Med denna provapparat kontrollerar Ni på en syrgasapparat

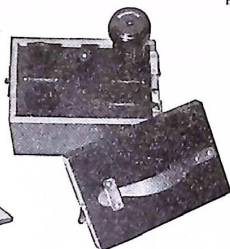
- den konstanta doseringen
- tätteten
- övertrycksventilens moiststånd
- när lungautomaten träder i funktion

DRÄGER TÄTHETSPROVARE FÖR HELMASKER

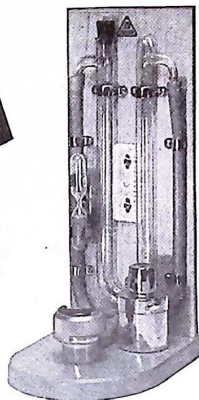
Denna tättetsprovare användes för att konstatera huruvida Edra helmasker är täta. Tättetsprovaren levereras komplett med alla tillbehör. Anslutning kan ske antingen till kompressor eller till den medföljande blås-bälgen.

Ring eller skriv till oss, så skall vi gärna lämna kompletterande upplysningar!

DRÄGER FILTERPROVARE

Andningsmotsståndet i de vanliga rökmaskfiltern mätes i mm s.p. vid en luftgenomströmning av 30 l/min. Med en filterprovare kan Ni lätt mäta andningsmotsståndet i Edra filter.

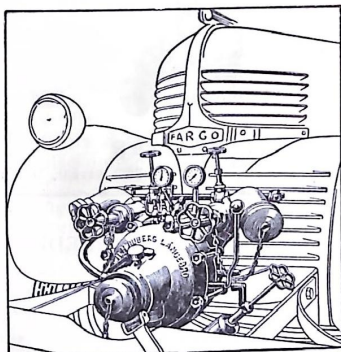

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6 · STOCKHOLM · Telefon 67 91 30 (växel)

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

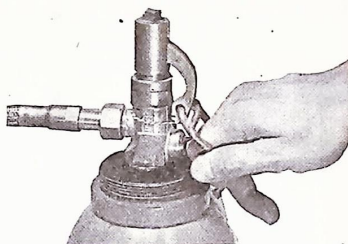
Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

L A N G E B R O

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Är alla kolsyresnösläckare lika?

Skillnaden är inte stor säger Ni kanske? Men se t. ex. på den ojämförligt viktigaste detaljen, ventilen, på bilden här intill. Tempus CO₂-släckare av typ "Super" är samtliga försedda med denna snabbventil som möjliggör ögonblicklig öppning och stängning, som är absolut tät och som *alla* kan hantera.

Tempus ryckventil har täthetsprovats av Statens Provvningsanstalt enligt intyg nr 94788. Marinen och andra militära myndigheter har antagit kolsyresnösläckare med denna ventil som standard.

Begär prospekt.

AB SVENSKA TEMPUS
KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL 111835

BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄRER byggs vid vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.

Tillverkning av: Slangväskor, slanglådor och vattentankar m. m.

(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRAN, KALMAR

Ulfeldsgatan 16

Tel. 129 76 - verkst. 161 76

NYTT HJÄLMAR NYTT MED STÄLLBAR INREDNING

Hjälmen kan inställas för 4 storlekar samt delar därav. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmen är krymp- och rostfri. *Patentsökt.* Våra lättmetallshjälmar har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade.

stålshjälmar. C:a 33.000 hjälmar sålda de senaste 12 åren. Finnas för omgående leverans. Gamla hjälmar, även av andra fabrikat, kunna förses med vår nya inredning.

Jonsereads llneslang samt all övrig brandmateriel till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad — Tel. 3333

Konsulenterna på Uppsalamöte

Nära 40 av landets brandkonsulenter och konsulentbiträden samlades den 20 och 21 november i Uppsala till det årliga konsulentmötet. När förbundsdirektören A. Hegen öppnade mötet kunde han dessutom hälsa uppsala-brandchefen F. Rehnström, "brandologie juristen" S. Holmberg vid Statens brandinspektion och byråchefen hos Sveriges skorstensfejarmästares riksförbund P. Wahlström. Tyvärr sakenades rektorn för Statens brandskola, kapten T. Mohlin, vid konsulentmötet. På grund av sjukdom var han — för första gången på många år — icke i tillfälle deltaga.

Efter några korta välkomstord började förhandlingarna med att förbundsdirektören informerade om de arbeten, som pågå inom Riksförbundet med färdigställande av broschyrer, bildband, film m. m. för att underlätta utbildningsarbetet. Även kursverksamheten kom på tapeten, och en livlig diskussion utspann sig om kurser för brandförmän vid mindre brandkårer. Det torde närmast bli Arbetskommissionen, som får bearbeta de synpunkter som därvid framfördes.

Stort intresse väckte brandchefen Engkvists inledningsanförande om "Åskådningsmateriel vid brandsynförrättarekurser", detta inte minst tack vare den ovanligt instruktiva åskådningsmaterielen. Den gode brandchefen från Trollhättan förnekade bestämt, att han vid demonstrationerna åstadkom några kortslutningar, men nog blixtrade det ibland betänkligt om fingrarna på honom! Det är emellertid inte anledning att nu gå närmare in på den instruktiva materielen, då en beskrivning beräknas inflyta i tidskriften.

Under första dagen behandlade brandchef Tell "Eldsläckningsplaner", och gav därvid många värdefulla anvisningar för det viktiga planläggningsarbetet. Brandchef Ejdervik, som ägnat så stort intresse åt samövningar mellan brandkårer, talade om "Eldsläckningsspel", och engagerade även flertalet av deltagarna i ett realistiskt spel.

Det var sedan dags för ett besök vid Institutet för högspänningsforskning. Assistent Wahlberg höll där intresset på hjälpänn, inte minst då han i åskledarelaboratoriet demonstrerade blixurladdningar och därvid laborerade med spänningar på ett par miljoner volt och strömstyrkor på upp till 150.000 ampère.

Väl laddade bänkade sig alla någon timma senare på Flustret, där Uppsala läns brandkårsförbund med vice ordföranden, brandchef Rehnström och sekreteraren H. Nystedt stod för värdskapet vid en mycket trevlig middag.

Andra dagen började förhandlingarna med att direktör H. A:son Moberg — lika medryckande som alltid — talade om vad Statens maskinprovningar gör i brandförsvarets tjänst, och även visade anstalten för deltagarna. I övrigt ägnades huvuddelen av dagen åt diskussion om bil-, motorsprut- och materielkontroll (brandkapten A. Åvergård och kapten F. Rosenberg inledare), samt frågan om "En brandkårs utrustning". Särskilt den sista frågan, som

inleddes av brandinspektör Göran Bergström, föranledde mycken, mycken diskussion. Pappa Bergström — brandkapten Crut — var livligt i elden med synpunkter. Ur glömskan skall här endast räddas sonen Görans blyga, men näsvisa fråga efter ett sådant inlägg: "Hur ofta har Far haft tillfälle att placera motorsprutan på RÄTT ställe vid seriekörning?" Givetvis blev det allmänt jubel, men släktfejden avböjdes av Far!

En bussfärd över G:a Uppsala — där lunchuppehåll gjordes under ingenjör E. Bergströms gästfria värdskap — förde så alla deltagarna till Wattholma gamla bruk där farbror Fredrik Kylberg är på hemmaplan. Det var också han som var bl. a. redaktörens älskvärde ciceron under det intressanta besöket på bruket.

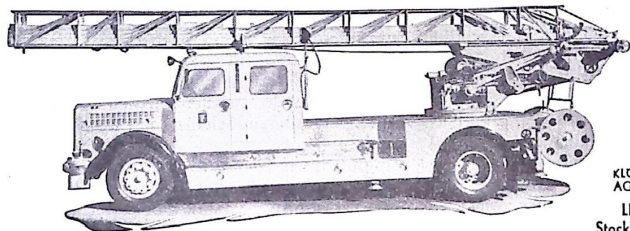
Och så är konsulentmötet ett vackert minne och konsulenterna många erfarenheter rikare.

A. Ekberg.

V Ä R L D S M Ä R K E T

MAGIRUS MASKIN

STEGAR

EN AV STOCKHOLMS BRANDKÄRS NYA MAGIRUSSTEGAR PÅ SCANIA-VABIS CHASSI

KLOCKNER - HUMBOLDT - DEUTZ
AG WERK ULM ULM - DONAU

LEVERANSER 1949-1951

Stockholm: 3 st. 30 m. stighöjd
Göteborg: 1 st. 26 m. stighöjd
Malmö: 1 st. 30 m. stighöjd
Norrköping: 1 st. 30 m. stighöjd
Solna-
Sundbyberg: 1 st. 25 m. stighöjd
Karlstad: 1 st. 30 m. stighöjd
Trollhättan: 1 st. 25 m. stighöjd
Östersund: 1 st. 26 m. stighöjd
Sandviken: 1 st. 25 m. stighöjd

L U C E M A A B

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE

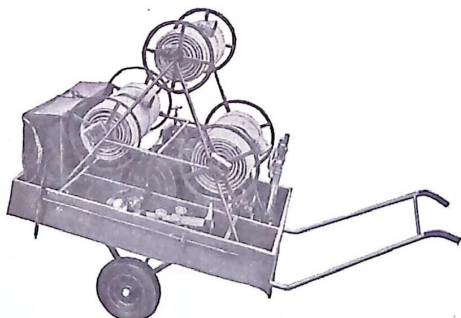
NYBROKAJEN 7 - STOCKHOLM - TELEFON 21 00 38, 21 09 26

LÄTTRANSPORTABLA

SLANG- o. REDSKAPSKÄRROR

å stälrörsram med do. stativ för 1-4 st. löstagbara slangrullar, flak med fack för olika redskap, SKF-lagrade luftgummihjul, fotstöd och draganordning antingen som släpvagn eller med

gummiklädda handtag för transport av manskap. Lackering röd eller grå. Utrustas på beställning även med fästen för skarvstegar och med plats för bärbar motorspruta.

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

Östra Hamngatan 16

GÖTEBORG

Tel. 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

Bemärkelsedagar

Direktör Sixten Fryklund 50 år
den 10 februari

När direktör Fryklund efter en mer än 20-årig anställning hos Stockholms läns brandstodsbolag år 1943 dess verkställande direktör, utsågs han i nära anslutning härtill till vice ordförande och kassör i länets brandkårsförbund. I dessa egenskaper har direktör Fryklund, vid sidan av det stora intresse han ägnat brandförsäkringsverksamheten, städse med öppen blick för brandskyddets betydelse tagit livlig del i värden av brandkårsförbundets angelägenheter. På ett förtjänstfullt sätt har han verkat för vidmakthållandet och stärkandet av den sedan gammalt goda kontakten mellan brandstodsbolaget och brandkårsförbundet. Detta har inte minst tagit sig uttryck i de generösa bidrag, som brandstodsbolaget årligen lämnat förbundet.

I förhoppning om att ännu länge få åtnjuta direktör Fryklunds värdefulla medverkan och stöd vill förbundet inför högtidsdagen bringa honom sitt varma tack och sin uppriktiga hyllning.

Karl Levinson.

50 år.

5/2 Sandberg, S. A., Brandchef, Hörby.
17/2 Andersson, Elis, Brandchef, Torshälla.

Svenska Brandkärernas Riksförbunds

Årsmöte kommer att hållas i Stockholm den 27—28 maj 1952. Stockholms, Uppsala, Södermanlands och Västmanlands läns Brandkårsförbund ha även förlagt sina resp. årsmöten till Stockholm den 27 maj. Kallelse till årsmötena utsändes med aprilnumret av "Brandkärstidskrift".

Då slutet av maj är en för hotellen i Stockholm ansträngd tid, måste rum reserveras i god tid. Beställning kan lämpligen ske genom Reso, Postfack, Stockholm 1, tel. 21 03 06, och *måste* göras senast den 30 april 1952. Vid beställningen torde följande önskemål angivas: dag för ankomst till och avresa från Stockholm samt klockslag, antal personer, om hotell, pensionat eller privatrum önskas samt ungefärligt pris. Beställningen är bindande och kostar kr. 1: 50 per person. Beloppet insändes samtidigt med beställningen i frimärken. Meddelande om reserverat rum utsändes sedan i god tid.

Brandchef

Arvodsbefattning som brandchef i Mjölby stad kungöres härmed till ansökan ledig. Befattningen är lämplig för pensionerade militärer eller brandbefäl. Ansökan med uppgift om arvodesanspråk skall senast den 4 februari 1952 vara brandstyrelsen till handa. Närmare upplysningar lämnas av köpman T. Palm (rt 5 eller 550) och kommunalborgmästaren (rt 19).

Mjölby den 2 januari 1952.

BRANDSTYRELSEN.

Nordisk Brandskyddsdag

hålls den 15 september och nordiskt brandtekniskermöte den 16—17 september i Oslo.

Statens Brandskola.

Brandmästarekurs kat. I anordnas tiden 25 februari—28 juni i Stockholm. Ansökan om deltagande skall vara skolans styrelse tillhanda senast den 19 januari.

Vice Brandchef

Befattningen som vice brandchef vid Huddinge brandkår med tillträde om möjligt den 1 april 1952 är till ansökan ledig. Kompetens: Minimikrav brandmästarekurs kat. I dock helst brandchefskurs kat. I vid Statens brandskola samt längre tjänstgöring vid större, fast brandkår. Körkort.

Tjänsten är placerad i lönegrad 22 enligt statens löneplan ortsgrupp 4. Sökande, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare anställning, skall ange detta.

Fri uniform enligt gällande beklädnadsplan. Bostad kan ordnas, dock icke tjänstebostad. Läkareintyg företes efter anmodan.

Ansökningshandlingar med uppgift på tillträdesdag emottages av brandstyrelsens ordförande Disponent S. Karlsson, Bergvägen 3, Huddinge, tel. 57 03 02, senast den 15 februari 1952.

BRANDSTYRELSEN.

En befattning såsom **brandförman** och två befattningar som **brandmän** vid Vänersborgs stads brandkår kungöres härmed till ansökan lediga.

Förmanstjänsten är placerad i 16 lönegraden och brandmanstjänsterna i 14 lönegraden i stadens löneplan. Ett årligt beklädnadsbidrag om 528:— kronor utgår, varjämte pensionsavgifterna för pensionering i S. K. P. betalas av staden. Sökande, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare väl meriterad tjänstgöring, skall meddela detta i ansökningshandling.

Kompetensfordringar för brandförmansbefattningen enl. brandstadgan 7 § 1 mom.

Till Brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och de handlingar sökanden önskar åberopa, samt på begäran läkarebetyg, skall inlämnas till brandchefen senast den 1 februari 1952.

Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen i Vänersborg tel. 128 51.

Vänersborg den 5 januari 1952.

BRANDSTYRELSEN.

Brandchefsbefattningen

i Örskelljunga municipalsamhälle är till ansökan ledig och tillträdes den 1 januari 1952 eller senare efter överenskommelse.

Befattningen kan sökas av såväl kompetent person som ock av den med vana i yrket och som förbinder sig att genomgå erforderlig utbildningskurs.

Upplysningar angående tjänsten lämnas av brandstyrelsen, tel. 234 eller av nuv. brandchefen, tel. 4 Örskelljunga.

Örskelljunga i dec. 1951.

Brandstyrelsen.

Under förutsättning av Stadsfullmäktiges medgivande kommer en befattning som

vice Brandchef tillika Brandmästare

att inrättas vid Trelleborgs Brandkår.

Kompetensfordran: Brandchefskurs kat. I.

Lön enligt lönegrad 20, ortsgrupp III samt fri beklädnad.

Ansökan ställd till Brandstyrelsen i Trelleborg skall vara inkommen till brandchefen senast kl. 12.00 den 1. febr. 1952.

Brandstyrelsen.

Befattning som

Brandchef

i Karlshamn kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1/4 1952 eller enligt överenskommelse.

För befattningen gälla de bestämmelser, som äro upptagna i brandlagen, brandstadgan samt brandordningen för Karlshamns stad.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och övriga handlingar, sökanden vill åberopa samt vid anmodan friskbetyg, skola vara inkomna till Karlshamns Stads Brandstyrelse, Brandkåren, Karlshamn, senast den 15/2 1952.

Närmare upplysningar lämnas av t. f. brandchefen i Karlshamn.

Brandstyrelsen.